

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPĂRHIEI ORTODOXE ROMĂNE A ARADULUI

Primejdiile avuției și neajunsurile sărăciei.

E așa de greu să fii singur sărac și e așa de convenabil și de liniștitor să nu fii uimit de nimenea și să nu ulmești pe nimeni.

Sfinții Apostoli erau toți la fel de bogați. Nici unul nu are mai mult ca altul și această stare făcea să nu exsiste între ei invidia. Acel sentiment care consumă și mistuie până și pe cel mai umil stăpân — pe stăpânul unei colibe și a doi purcei de pildă, care are ca vecin pe unul cu aceeași avere însă mai mult cu o găscă. Se pare că, cu aceasta întră nenorocirea în familia sfântă a Mântuitorului; cu dorința nefastă a lui Iuda de a avea el singur mai mult ca toți colegii lui întru propoveduire. Tot această lăcomie, această dorință de a nu fi egalul semenului, a fost aceea care a adus desbinarea și eșuarea vieții obștești descrisă în Faptele Apost. cap. 4, 5.

Un dramaturg într'o piesă de a sa, spune că va veni o vreme când cei bogați se vor jena de prea multa lor avere; nu vor putea dormi noaptea ci se vor gândi cum să o risipească a doua zi în acte de caritate ori în alt chip ca să devină mai la fel cu cei dinprejur. Ca să nu să simtă invidiați și sfredeliți de privirile celor mulți. Cu alte cuvinte, o stare ideală când cel bogat nu-și va mai zice: „mânâncă bea și te veselește“.

„Să aibă fiecare, e deasemenea ca și când nimeni n'ar avea nimic.

În clipa când toți suntem la fel de săraci sau de bogați, omul nu mai e lup pentru om ci oale“ — spune recensentul piesei de mai sus. Și să aibă toată lumea, se poate ajunge nu prin revoluție, ci prin muncirea și înmulțirea talantului de către cel sărac și prin dărnicia aceluia ce a devenit bogat, aceluia ce

are prea mult; prin robirea sentimentelor și a dorințelor pe care le naște bogăția — dorinți inerte firil omenești ca și alte patimi lăsate în madulări cu voia lui Dumnezeu ca cel bun și silitor să învingă și să aibă cunună din mâna lui.

E ușor să fii virtuos și idealist când n'ai ce pierde, când n'ai ce risca când n'ai de ce fi ispășit. *Muncind și înmulțind talantul, și apoi să ai în gură exclamații ca ceea a lui Zacheu*: „jumătate din averea mea, Doamne, o dau săracilor și dacă am năpăstuit pe cineva cu ceva întorc împătrit“; să ști face din talantul înmulțit slugă bună și nu stăpân rău, aceasta e conform învățaturii creștine, aceasta însemnează luptă bună și păzire a credinții.

Pr. Gh. Perva.

Vălul care ascunde persecuția religioasă în Rusia Sovietică.

De Nicolae Arseniew¹⁾

Un examen al situației religioase din Rusia Sovietică, întâlnește oarecari dificultăți. Între ele este una, de mare importanță, pe care eu aș numi-o „văl“ — vălul care este pus ca să acopere adevărata stare a lucrurilor, spre a întoneca și mai mult problema. Autoritățile sovietice intenționează astfel. Și chiar de este subțire și spart în tot momentul de faptele reale pe care le ascunde și care trec prin el, acest văl servește totuși planurile autorităților sovietice. Căci mai este multă lume, care nu vrea să știe mai mult, decât ceea ce Sovietele lasă a se înțelege și nu vrea să vadă altceva, decât ceea ce i se pune sub ochi. Mulți își propun cu tărie, de a nu duce mai departe o investigație care să le permită de a verifica soliditatea

¹⁾ Tradus din Le Christianisme Social, revue mensuelle, No. 1 Janvier, 1935.

vălului și exactitatea faptelor pe care acesta le ascunde. Ei sunt recunoscători bolșevicilor pentru acest vâl ce li se pune înainte, pentru că acesta servește și punctul lor de vedere. Eu mă gândesc mai ales la punctul de vedere al d-lui Ed. Herriot și la acela al lordului Ponsonby dela *Manchester Guardian Weekly*, de unde se vede, că acest vâl este puternicul adjuvant al țințelor lor.

Vâl... formează, înainte de toate, cele 30 sau 36 biserici din Moscova, cari încă mai sunt deschise, (din mai mult de 500 dinainte de revoluție) și la cari poartă bolșevicii pe turiști, — biserici totdeauna pline de mulțime de credincioși. Turiștilor li se mai spune pe deasupra, că în U. R. S. S. religia și cultele sunt pe deplin tolerate, că sunt în Rusia și alte locuri — sate și orașe — unde se găsesc biserici și că astfel de locuri sunt în număr destul de mare (deși de ex. la Vologda și la Arhangelsk, din 14 sau 16 biserici nu mai subzistă decât câte una, și aceasta la mahala).

Alt vâl, mai bogat în importanță și care are o întreagă istorie, este articolul V al legilor fundamentale ale Republicii Sovietice. Până la anul 1929 acest articol a fost stabilit în forma următoare: „*Spre a asigura claselor muncitorești o adevărată libertate de conștiință, Biserica este separată de Stat și Școala de Biserică, — și libertatea de propagandă religioasă și antireligioasă este recunoscută pentru toți cetățenii*“. Dacă aceste prescripțiuni ar fi fost ținute, acest paragraf s'ar fi dat ca „Magna Charta Libertatis“ a bisericilor rusești. De fapt, aceste prescripțiuni n'au fost urmate. Religionea a fost mârșav oprimată și persecutată în U. R. S. S. încă dela începutul guvernării sovietice. Și totuși acest paragraf a existat, iar litera lui moartă chiar a susținut, într'un oarecare fel, cauza religiei. În Mai 1929 totul s'a schimbat. Noul program politic a lui Stalin trebuia să fie mai consistent mai rezoluit și mai neîndurător; el trebuia să adapteze tot mai mult aceste măsuri legale pur teoretice, la practici inflexibile. Politica aceasta este cu mult mai hotărâtă, mai brutală și mult mai sistematic crudă, dacă se compară cu faza precedentă a guvernării bolșevice (dela 1922 până la 1928). Chiar și acum, vâlul așezat legal peste adevărata situație a bisericii trebuia să fie menținut până la un anumit punct. Totuși, o schimbare trebuia să survină, o ușoară modificare a textului legii, în aparență atât de ușoară și de atât de puțină importanță, încât s'a ajuns din capul locului la întrebarea, dacă se merită sau nu, să se zăbovească la niște bagatele ca acestea. Începând din 8 Maiu 1929, articolul V. al Constituției sovietice s'a enunțat precum urmează: „*Pentru a procura muncitorilor libertatea de conștiință, Biserica este separată de Stat și Școala de Biserică, iar pe de altă parte, libertatea de convingere (confesiune sau mărturisire n. a.) religioasă și de propagandă antireligioasă este recunoscută pentru toți cetățenii*“.

Aceasta însemnează, că în loc de cuvintele „*propagandă religioasă și antireligioasă*“, acum este vorba de „*mărturisire religioasă și propagandă antireligioasă*“. Această schimbare în aparență nu conține nimic. Dar cântărită bine, ea însemnează că nu mai există egalitate de drepturi: autoritățile guvernamentale acoardă prin aceasta mai multe drepturi ireligiunii agresive, decât religiei profesate. Dar ce se poate aștepta de fapt dela o stăpânire fățiș ireligioasă care nu-și ascunde profunda ei aversiune față de religie și care abia este dispusă a o tolera, atâta timp cât încă vor mai exista credincioși în Rusia?!

Dar nu este acesta un tratament cu destulă favoare față de religie, dacă ne gândim cine sunt autorii acestui text? Nu este aceasta din partea legilor Republicii sovietice o mare toleranță față de credința religioasă? Aceste întrebări sunt firești, pentru că ele țâșnesc din impresiunea nemijlocită, produsă de noul text, a cărui modificare de fapt n'a făcut decât să înrăutățească lucrurile, cu toată cea oarecare doză de toleranță. Căci iată, impresiunea favorabilă se risipește, când citim comentariile presei bolșevice, relative la noul text al articolului V. Ele insistă puternic (cf. Bez Cojm R. 6 II 1930 n. a.) asupra faptului, că în noua redactare nu se face mențiune de libertatea de propagandă religioasă, ceea ce însemnează, că această propagandă în adins oprită și că propaganda este interzisă prin lege și considerată ca o gravă crimă politică, ce cade sub puterea legilor criminale (argumentație de altminterlea neîntemeiată juridicește). Această argumentație poate nu este de tot satisfăcătoare, însă sensul legii noul, așa cum îl enunță autoritatea guvernamentată (presa bolșevică este de fapt oficială în întregime, sau semi-oficială n. a.) este clar: propaganda religioasă este o crimă față de Stat; ea este antirevoluționară, prin urmare o înaltă trădare.

Ce însemnează, la dreptul vorbind, „propagandă religioasă“? Bolșevicii au fost în aceasta privință destul de clarvăzători, pentru a merge drept în inima problemei: Cine zice „propagandă religioasă“ zice „religie“. Nu se poate religie, fără propagandă religioasă (nu este aici vorba de a bate toba pe străzi sau de a lipi afișe n. a.). Este clar, că sub această rubrică se poate înțelege orice manifestare de viață religioasă.

Datorită acestor subtilități de vocabular, bolșevicii au găsit mijlocul de a putea suprima orice manifestare de viață religioasă, păstrând cu totul neschimbat textul legii, — ceea ce dă un aier fals de toleranță celei ce nu este decât intoleranță. Depinde de bunăvoința autorităților, de a suprima în întregime sau numai parțial, actele vieții religioase, orice act religios fiind prin esență o mărturisire, deci pasibil de a cădea în rubrica „propagandă religioasă“.

(Va urma)

În românește de
P. Dcheleanu

Cuvântare rostită către cercul parohial al Fr. Ort. Rom. din Arad-Grădiște la 7 Aprilie 1935.

Adevărul din pământ a ră-
sărit și dreptatea din Ceri a
privit. Psalm, 85

Cea mai veche ocupațiune omenească este plu-
găria sau agricultura și păstoritul oilor. Cain și A-
vel feciorii lui Adam și ai Evei sunt începătorii acestor
îndeletniciri. Iși are și plugăria greutățile ei, dar
în comparație cu ori-care din celelalte ocupațiuni lu-
mești, ea totuși rămâne cea mai liberă, cea mai ne-
atârnată și cea mai plăcută sub soare.

Singura cercare ce a dat Dumnezeu, peste ge-
nerația țăranului român a fost năpasta iobăgiei, carea
a uscat oasele strămoșilor noștri.

Nici răscoala lui Gheorghe Doja, carele a fost
ars pe rug la Timișoara, și nici cea alui Horia la
1784 n'a fost altceva, decât expresia, că jugul iobă-
giei a devenit insuportabil pentru bleștii țărani, cari
în schimbul muncii lor cinstite, au fost maltratați,
batjocuriți, schingiuiți, ba chiar și omorâți.

Sclăvia amară a poporului român, față de iobă-
gii unguri a fost de 2 ori mai aspră, întrucât pe un-
guri nemeșii lor, dacă i-au și folosit ca muncitori pe
bunurile sau moșiile lor, ei nici nu au fost huliți și
batjocuriți de stăpânii lor și nici nu au fost scoși în
târguri, spre vânzare, cum au fost bieții români.

La 15 Martie 1848. Ludovic Kossuth ridică arma în
contra nemeșilor unguri și porni o revoluție adevărată,
pentru ștergerea iobăgiei. Românii prinzând de veste
și ei se înarmează cu furci, coase și securi și sub
conducerea lui Avram Iancu, pornesc și ei în lupta
pentru desrobirea țăranului, de sub jugul iobăgiei.

Poporul, care gemea sub cnutul și biciul neme-
șilor unguri s'a năpăstuit cu o furie sălbatică, asupra
asupritorilor lui și chiar asupra averilor lor și au dis-
trus tot ce i-a venit în cale, de s'a plinit vorba lui
Hristos Dl. nostru, încât „n'a rămas piatră pe piatră“.

Mânia justificată a poporului a fost majorată de
cântecul de vitejie a lui Andrei Mureșan, carele
resona prin văi și peste dealuri: „Murim mai bine
în luptă, cu gloria deplină, decât să fim sclavi iarăși
în vechiul nost pământ“.

Răscoala lui Avram Iancu, ca și celelalte, nu
avea alt obiectiv decât libertatea, pe care a sădit-o
Dl. Dumnezeu, încă dela facerea lumii.

Durere ceasul libertății nici după aceasta răs-
coală nu sosise.

Nu, căci Impăratul Austriei Franz Iosef I. spre
a oprima pe Kossuth a cerut ajutorul Rusiei, care a
trimis sub zidurile Șiriei, o armată colosală.

Kossuth a capitulat la Șiria la 1849 în August fapt,
care de Români nu i-ar fi întristat, căci el nu a luptat
pentru noi, din contră el a luptat deodată și în con-
tra nemeșilor și în contra Românilor, cerând libertate
și dreptate numai pentru iobagii unguri.

Armata Imperială oprimă și răscoala lui Iancu
și promise, că va vindeca durerile Românilor.

Dar au rămas cu făgăduiala, căci și după po-
tollrea răscoalei Români tot slugi au rămas, la grofi
și baroni.

Dacă după 1849, prigonițiile în contra poporu-
lui au mai continut, nu înseamnă că iobăgia ar fi
fost ștearsă. Nu! Ci spre a ascunde în fața lumii
barbari le domnilor de pământ, ele au fost îmbrăcate
în forme mai civilizate, iobagul n'a mai fost maltra-
tat nub ochii familiei sale a soției și pruncilor săi,
ci a fost introdus prin judecată tarcească în temniță,
unde își ispășia osânda.

De acum înainte actele de răzbunare se îndrep-
tau în contra preoților, cari erau cu adevărat „pă-
rinți poporului, cum îi și agrăia poporul: „Părinte
Ioane sau părinte Pavel“.

În vechile matricole bisericesti am aflat, că în
anul 1849 înregistrările despre nașteri, cununii și morți,
se făcea în limba ungurească, și de către preoții
ortodocși români.

Era și aceasta o măsură drastică de ură, ce o
nutriau ungurii față de limba noastră românească.

O jelanie a îmbrăcat toate văile și dealurile lo-
cuite de Români și această durere națională a ținut
1000 de ani, adică chiar 10 veacuri deci dela invazia
tătărească a Ungurilor (896) d. Hr. până să-i bată
Dumnezeu la 1914, cu războiul mondial, care le-a fost
fatal.

Bine că s'a milostivit Dumnezeu și ne-a răscum-
părat din blăstăm, vre unul strămoș al nostru sau
mai știe Domnul ce păcat mare a făptuit neamul
nostru de-am căzut în robia cea de 1000 de ani, ro-
bie, fără păreche în Istoria popoarelor, mult mai în-
grozitoare, ca cea a Evreilor în Egipt.

Și cum noi generația de azi a poporului Român
am avut bucuria să trăim în aceste zile istorice, când
am trecut din robie în libertate, dela întristare la bu-
curie, fără să ne umflăm în pene cum face curcanul,
suntem datorii, ca în recunoștința noastră față de
multa milostivirea a Diui, și Dumnezeului nostru, să
ne întorcem cu gândul și cu inima spre Domnul,
cântând și mărimd Numele său prea sft, cu David
psalmistul carele a zis în Psalm, 85. „Adevărul din
pământ a răsărit și dreptatea din ceri a privit“.

Pentru noi războiul mondial a adus multă întris-
tare în suflete și mai ales din 1916, când noi Arde-
lenii și Bănățeii eram puși față în față cu frații
noștri din patria Mamă, când deodată Domnul din
cer a privit și cu Dreptatea Sa, a făcut să răsară ca
din pământ Adevărul, acel Adevăr, că Baba rău în-

bătrânită a Habsburgilor, a fost sorocită spre moarte, de însuși Tatăl nostru cel din ceruri, ca din bunurile și moștile răpite de la aceasta bătrână fermecată să se facă parte după dreptate tuturor neamurilor, dela care vicleana băbuță, le-a răpit.

Așa și nu altcum trebuie să Vă talmăciți, răsărirea Cehoslovaciei, Jugoslaviei, Poloniei și României mari, din trupul frânt de păcate negre al Austro-Ungariei, cea nesătulă de moși și căreia nici în ceasul morții nu-i ajungea harta colorată cu roșu a împărăției Sale.

(Va urma)

I. Lucașa dir. școlar

Sfârșit creștinesc vieții noastre,

fără de patimă, nerușinat cu pace, și răspuns bun la înfricoșatul județ al lui Hristos, la Domnul să cerem¹⁾.

Adesea ne este dat să citim prin zicere despre sfârșituri necreștinești, despre cazuri de moarte, închelierii de vieți nedemne și rușinoase.

Unii mor ucși de propria lor mână, alții în momente de beție, în lupta modernă cu pumnii ori în cine știe ce altă întrecere ori împrejurare de acest fel.

După învățătura bisericii noastre ort., sfârșit, săvârșire creștinească are acela, care moare spovedit, împărtășit; cu lumânare aprinsă și ținută la căpătâi de al săi și cu chinuri cât mai puține: „dreptul în ziua sfârșitului său va afla har” (Sir. I, 12) iar „pe cel rău îl ucide nefericirea” (Ps. 33, 22). Și totuși dacă vezi că dreptul are un sfârșit rău, nu cădea cu duhul, — zice sf. I. Gură-de-aur în Omilia 30-a — căci nenorocirile îl pregătesc o coroană strălucitoare. Dumnezeu pedepsește pe unii pe pământ, pentru a-l nșura sau a-l mântui cu totul de chinurile veșnice. Când vezi că unii au murit înecați în apă, alții asfixiați, alții acoperiți de o casă dărâmată, pe când alora, mai răi și mai păcătoși, nu li se întâmplă nimic, — nu te revolta și nu zice: De ce acești păcătoși egali, n'au suferit de-o potrivă? Dumnezeu îngăduie ca unul să fie ucis, ușurându-l sau lertându-l cu totul prin această, de păcatele sale și de muncile veșnice, pentru că, continuând a trăi în fărădelegi, să nu fie mai greu osândit. Iar pe altul nu-l supune unei astfel de morți, pentru că, văzând chinurile celui dintâi, să se rușneze de faptele sale și să se îndrepte²⁾.

Răsolind sf. Scriptură ori Viețile sfinților, Sinaxarele, vom întâlni multe cazuri de sfârșituri creștinești și necreștinești. Sfârșit creștinesc și mântuitor

a avut Arh. Ștefan; cel care știu să-și dea duhul ca și Mântuitorul și a cărui față se luminează ca a unui înger înainte de moarte. Mucenicul Pollicarp, care muri în timpul rugăciunii. (Sinax. 23 Febr.)

Sfârșit păgân și rușinos a avut Irod, pe care îl mâncau viermii încă fiind viu; superba și acaparatoarea regină Isabela, sfâșiată de căini pentru împlinirea proorociei lui Ilie. Ereticul Arie s'a săvârșit deșertându-i-se mațele (Sinax. la D. S. S. Părinți). Evagrie cel nemilostiv, a căzut deodată jos, a căscat gura și ochii, a întins mâinile murind și îngropându-se în această poziție fără să-l mai poată îndoi cineva (Sinax 27 Febr.)

Un lucru de cea mai mare însemnătate pentru un creștin, e, ca pe lângă o moarte cinstită să fie în stare ca la înfricoșata judecată a lui Iisus, în ziua mântuirii, să dea întrebărilor puse de El fiecărui suflet, răspunsuri bune, răspunsuri de acelea în urma cărora Iisus să-l treacă de-a dreapta lui, în ceata celor către care va zice: „Veniți binecuvântații părintelui meu, de moșteniți împărăția care este gătită vouă...”

Și cum nu ar fi fapt însemnat acest dialog animat între Creator și creatură când după spusa sf. Scripturi și dreptul abea se va mântui în acest ceas. Ce răspunsuri neroade, ce desvinovățiri copilărești se vor auzi!

„Tu corp afurisit și ticălos — va zice atunci sufletul — m'ai săturat cu păcatele desfrâului și m'ai îndus în aceste grele fărădelegi; iar corpul va răspunde sufletului: Afurisit, ești tu ticălosul meu suflet, pentru că m'ai povățuit rău și nu m'ai oprit dela faptele rele, tu ai învoit și înlesnit ori ce păcat și noi împreună am supărat pe Dumnezeu Creatorul nostru. Și sufletul va zice iarăși corpului său: Afurisit ești tu, corp ticălos pentru, că în fiecare zi al beut și ai mâncat peste măsură și mă târăști în adâncul iadului; iar corpul va răspunde: Afurisit ești tu, ticălosul meu suflet tu ai mâncat cu mine din unul și același bled și ai beut din una și aceeași cupă, și nu te-ai înfrânat nici tu nici pe mine nu m'ai învățat acest lucru. Și va mai zice sufletul: Val fie ticălosul meu corp, pentru că ai supărat pe aproapele, ai furat, ai răpit lucrul străin și ai ucis. Corpul însă împotriva acestora va zice: Val fie ticălosul meu suflet, pentru că în toate mi-ai ajutat a face. Atunci copiii perduți vor blestema pe părinții lor pentru că nu i-au crescut în credința și firea de Dumnezeu; părinții vor fi zdrobiți de desnadejde văzând pe cea copiii lor”. (sf. Dim. Rostovsky. Cuvânt la Dum. Iăs. de carne. Citat după S. A. Arhanghelow.)

Doamne Iisuse Hristoase, Dumnezeu singur și veșnic. Dumnezeu care nu amăgești pe nimeni, nici nu înjosești cu învățătura Ta. Tu care ai zis: ori câte veți cere în numele meu va fi vouă, îndrăzaim să cerem și acest lucru dela Tine: Să moară sufletul meu cu moartea dreptilor și să fie sfârșitul meu asemenea

¹⁾ Din lucrarea: „Ectenia celor șase cereri” — Medit. și Ingenuncheri — care se va tipări în curând.

sfârșitului lor" (Num. 23, 10). Dă vieții noastre sfârșit fără de patimă nerușinat, în pace, creștinesc. Invrednicește-ne mai ales ca în ziua aceea mare, a socotelilor sufletești, să putem duce ca sprijin și mărturii fapte bine plătute Ție. Dă tărie trupurilor noastre trudite și trezvie minților noastre irosite de îndoieli, ca să rămânem cât mai mult în adierea poruncilor Tale; ca județul înfricoșat să nu fie pentru noi înfricoșat ci blând și lesne iertător.

Pr. Gh. Perva

Rugăciuni pentru morți.

Credința despre nemurirea sufletului a existat din cele mai vechi timpuri și aproape la toate popoarele, cu mult înainte de Domnul nostru Iisus Hristos. Această credință, exprimată într-o formă mai primitivă, a atras după sine practicarea anumitor ceremonii și rugăciuni pentru odihna sufletelor celor morți.

Așa bunăoară, la vechii Egipteni, se aduceau sacrificii zeilor pentru a îngriji de cei morți; iar la vechii Greci și Romani, ardea neîntrerupt focul sacru din pridvorul casei pentru odihna sufletelor a celor răposați și pentru a îmblânzi pe zei.

La vechii Evrei, cari aveau o concepție religioasă mai aproape de adevăr și pe a cărei temelii morale Domnul nostru Iisus Hristos a zidit învățătura sa sublimă, aveau anumite rugăciuni însoțite de posturi pentru sufletele celor morți și pentru iertarea păcatelor lor.

În Testamentul vechiu aflăm o mulțime de dovezi despre astfel de rugăciuni. Iată vreo câteva. Și el jeliră și postiră până seara pentru Saul și pentru Ionatan fiul său, pentru poporul Domnului și pentru casa lui Israel pentru că ei au căzut prin sabie. (II Samuel cap. 1 v. 12.)

Dela proorocul Baruch din timpul robiei babilonice ne-a rămas una din celea mai frumoase rugăciuni pentru morți: „Doamne Atotțiitorule, Dumnezeu lui Israel, auzi rugăciunea celor ce, au murit ai lui Israel și a fiilor celor ce au păcătuit înaintea Ta, care n'au ascultat glasul Tău al Dumnezeului lor și s'au lipit de noi relele. Nu-ți aduce aminte de nedreptățile părinților noștri; ci adu-ți aminte de mâna Ta și de numele Tău în vremea aceasta" (cap. 3 v. 4—5.)

În cartea II a Macaveilor aflăm o dovadă mult grăitoare despre rugăciunile pentru morți. Cu ocazia luptelor pentru neatârănarea poporului Iudeu, căzuseră foarte mulți evrei pe câmpul de luptă. După ce s'au ridicat trupurile celor morți să-le ducă la mormânt, au aflat sub hainele flecărula din cei morți lucruri oprite de legea mozaică, adică păcătuiseră. Atunci toți cei de față s'au rugat lui Dumnezeu pentru ca păcatele lor să fie iertate. „Și toți binecuvântau pe judecătorul cel drept, pe Domnul, cel ce arată celea ascunse. Și întorcându-se la rugăciuni, s'au rugat pentru păcatul ce s'a făcut, ca tot să-se șteargă. Și făcând găti-re după numărul bărbaților, două mii de drahme a trimis în Ierusallem, să aducă jertfă pentru păcat, foarte bine și cuvios socotind de iavlerea morților. Că de n'ar fi avut nădejde cumcă vor învia cei ce mai înainte au fost căzuți, deșert și de răs lucru ar fi, a-se ruga pentru cei morți". (Cap. 12 v. 41, 43—44)

Așadar Testamentul Legii Vechi ne dovedește îndeajuns, că Evreii aveau o concepție și o credință analogă cu biserica creștină, despre nemurirea sufletului și viața veșnică și de aceea aveau anumite rugăciuni pentru morți însoțite de posturi și jertfe de expiere.

Când a apărut Personalitatea, Fiului Dumnezeu, pe orizontul lumii, numai a modelat și cristalizat prin prisma doctrinei creștine, vechile practici evreiești, aducându-le în consonanță cu opera divină, după cuvintele sale: „Să nu socotiți că am venit să stric legea sau proorocii; nu am venit să stric, ci să plinesc" (Mateiu 5 v. 17).

Mântuitorul nostru Iisus Hristos prin rugăciunile snora a vindecat boalele și neputințele altora. Pe sluga sutașului l-a vindecat prin rugăciunea stăpânului său. Tot asemenea pe fica Hananencei a tămăduit-o prin rugăciunile ferbinți ale mamei sale. În dumnezeiasca Evanghelie a lui Marcu aflăm scris: „Și iată a venit unul din mai marii sinagogii, cu numele Iair, și văzându-L pe dânsul, a căzut la picioarele Lui. Și-l ruga pe Dânsul mult zicând: fica mea spre sfârșit este. (Evanghelistul Matei scrie că deja murise când a venit la Hristos tatăl ei.) Vino de îți pune mâinile pe dânsa, ca să se mântuiască și să trăească. Și apucând pe fecioară de mână i-a zis ei: fecioară ție zic: scoală-te. Marcu 5 v. 22—23, 41. Și îndată s'a sculat fecioara și umbla... ne spune în continuare Sfânta Evanghelie. Dacă Fiul lui Dumnezeu a vindecat boalele, a ridicat neputințele oamenilor și a readus din moarte la viață pe fica lui Iair prin rugăciunile altora — tată mamă pentru fiu sau fică ect. — a lăsat să-se înțeleagă că va readuce din moarte sufletească la viață veșnică — dacă înălțăm rugăciuni ferbinți către tronul Ceresc pentru cei răposați în Domnul. „Căci de viem, Domnului viem și de murim, Domnului murim, deci sau de viem sau de murim, ai Domnului suntem." Zice Ap. Pavel în Epistola C. Romani cap. 14. v. 8.

Mântuitorul Lumii ne-a lăsat învățătură sfântă când a exprimat Unicilor Lui Săi memorabilele cuvinte: „... Orice veți cere dela Tatăl întru numele Meu va da vouă". Ioan 16 v. 23. Avem dar latitudine a cere dela Dumnezeu orice dorim și de orice avem lipsă pentru mântuirea sufletească a noastră și altora vii sau răposați ai noștri.

Înaintea lui Dumnezeu orice păcat află iertare, prin Sfintele taine, rugăciune, căință adevărată și milostenie, afară de păcatul contra Duhului Sfânt. „Tot păcatul și hula se va ierta oamenilor, iar hula care este împotriva Duhului nu va ierta oamenilor *nici în veacul de acum, nici în cel ce va să fie*" Mateiu 12. v. 31—32. De aci tragem concluzia, că se iartă păcatele oamenilor, și în veacul viitor, adică după moarte prin rugăciuni și jertfele celor vii.

Dumnezeescul Apostol Pavel zice. „Că spre aceasta Hristos și a murit și a înviat și a viețuit, ca să stăpânească și pe cei morți și pe cei vii!! (Romani. 14. v. 9).

Acestea dovezi biblice și istorice au fost confirmate și de scrierile Sfinților Părinți bisericești din primii secolii ai creștinismului plătând în urma practicilor religioase. În acest sens Sf. Ciril Ierusalimeanul scrie: „Ne aducem aminte și de cei ce nu mai sunt în lumea aceasta... apoi ne rugăm în genere pentru toți cei ce au mers înaintea noastră în mormânt, încredințați că rugăciunea adresată lui Dumne-

zeu în timpul producerii înfricoșatei jertfe (Sf. Liturghie) este foarte de folos pentru cel ce se aduce". (Teol. dogmatică Dr. I. Olariu).

Eruditul scriitor bisericesc Fericitul Tertulian scrie „Noi facem proaduceri și pomeniri pentru cei morți în fiecare an în ziua morții lor". (Teol. Dogm. Dr. Olariu).

În Mărturisirea Ortodoxă aflăm următoarele dovezi „... Însă aceea e adevărat, că mulți păcătoși se slobod din legăturile iadului nu prin pocăință și mărturisire.. Ci prin facerile de bine ale oamenilor cari se află în viață prin rugăciunile revărsate pentru ei de către biserică (Sf. Liturghii parastase ect.) și mai cu seamă prin jertfa cea fără sânge, pe care biserică o aduce în toate zilele îndeobște pentru toți viii și pentru toți morții, așa precum și Hristos a murit pentru toți... Namai dumnezeieștile liturghii, rugăciunile și milosteniile cari se aduc pentru ei de către cel viu, îi aduc un mare folos și-l scapă din legăturile iadului".

(Mărturisirea ortodoxă de Dr. Povel Roșca pag. 52, 53).

Chiar o rațiune sănătoasă nu poate să conceapă și să creadă altcum, când aproape la toate popoarele au existat credința în nemurirea sufletului și anumite ceremonii pentru odihna celor morți, nici religioasă creștină, care a ajuns la perfecțiunea cea mai înaltă, nu poate nesocoti rugăciunile pentru morți.. că la Dumnezeu toate sunt cu putință. (Marcu 10, v. 27), și poate toate câte voește.

În urma acestor considerente, malca și Sfânta biserică a răsăritului bazată pe practica și Litera Vechiului și Noului Testament pe Sf. Tradițiune și Scrierile sf. Părinți bisericești, crede: că soarta păcătoșilor după judecata particulară nu e definitiv pecetluită, ci se poate dobândi o ușurare a suferințelor spirituale, sau chiar o descătușare integrală din muncile veșnice ale iadului. Însă aceasta ușurare nu o poate dobândi cel răposat prin puterile lui proprii, ci numai prin rugăciunile și faptele bune a celor în viață, pe seama celor morți în Domnul.

Orice învățătură contrară celei adevărate, în fața acestor dovezi trebuie să amuțească. Cu toate acestea sunt de aceia cari „Vrând a fi învățători de lege, neînțelegând nici celea ce grăiesc, nici pentru celea ce se întăresc „răstălmăcesc Sf. Scripturi și spre folosul pântecelui lor, după cum ne spune Sf. Ap. Pavel.

Din cauza celor nesocotiți; și zăbavnici cu inima a crede, multe suflete rămân pe veci în osândă și muncă vecinică, pentru că cei rămași în urma lor, nu imploară ajutor ceresc pentru cei răposați în urma credinței lor greșite.

Încrăzători în adevărurile propovădulte de biserică drept măritoare a răsăritului, să facem deci scut puternic în jurul ei, căci ea ne conduce cu deplin succes pe căile luminoase ale fericirii veșnice. Voi creștinilor adevărați ridicați-vă ochii voștri spre cer și cereți lertare de păcate — pentru cei răposați — și loc de odihnă spirituală în locașurile Tatălui ceresc... că mult poate rugăciunea dreptului cea ferbinte. (Iacov. 5. v. 16)

Pr. Dr. R. Popc.

Sentimentul religios.

Conferință ținută la serbarea religioasă la Bunavestire în comuna Babșa.

Iubiți săteni, mai zilele trecute am citit într-o carte, cum un Român se plângea, că în țara noastră se petrec lucruri dureros de triste cu privire la credință. Între altele, iată ce spunea: satele rămăse-seră curate și nevinovate în credința lor până la o vreme. Cu nădejdea ce i-a dat-o biserică, bietul țaran urnia din loc carul nevolilor, iar frăția și dragostea, domniau în casa lui, în bună pace. Azi însă, țaranul, singurul Român mai neaoș e socotit drept bețiv, drept lenș, drept sărac și, în parte, pe drept. Pricina acestor rele, ce zice că le are țaranul nostru, acel Român crede, că provine din loviturile ce i-le dă soarta și împustirea, la care a ajuns sufletul țaranilor. Satele noastre, în care singura podoabă era cea curată cinste și morală părintească, aceste sate merg sigur de drumul pierzării, dacă vor fi lăsate să-și prăpădească și cel din urmă toiag de susținere: *credința*.

Acel Român a avut prilejul să călătorească până în Bucovina. Acolo, acest lucru stă altfel. Singura nădejde, singura mângăere a sufletului necăjit este credința. A trecut Românul, printr'un sat curat românesc. Era o zi de sărbătoare. Norodul cuvios și cucernic, curgea spre biserică. Vedeai atâta smerenie și respect, în fețele pline de bunătate; vedeai atâta îngrijire în îmbrăcămintea curată și frumoasă de te prindea o evlavie întăritoare. Această priveliște mi-a îndurerat sufletul, zicea bătrânul, gândindu-mă că la noi și-au uitat oamenii datinile cele mai sfinte. Cei cari cunosc mai deaproape satele noastre, nu vor tăgădui, că bisericile celea mai multe sunt goale în zile de sărbătoare, doar câteva babe prin colțuri mai îngână pe dascăl sau câte un băețăș ce se răsfață printre lumânări. Cinstiții, gospodari și gospodine, rămân să se cinstească!

Dacă biserică e nesocotită, în urmă toate ce țin de ea se calcă și astfel țaranul se face mai nesimțitor încât (la urmă își vede cinstea călcată în picioare) suferă rușinea cea mai revoltătoare, fără să se supere. Morala veche, respectul, cari opriau pe gospodină de a trece măcar pe lângă crășmă, cari făceau ca în fața bisericii toți să-și descopere capetele și care în pace ca și în vreme de furtună, dădeau încredere și curaj, nu mai fac parte din caracterul țaranului nostru. Cele rele se întăresc, iar cele bune se duc mânate tot mai repede ca vântul înstrăinării. Aceste adevăruri m'au îndurerat și pentru că noi învățătorii și preoții avem datoria de a vă arăta pe ce cale să mergeți spre a fi credincioși adevărați și prin credință a fi folositori, scumpel noastre țări, vă rog a mă asculta. Acela, care a făcut cerul, pământul,

soarele, luna și stelele; Acela, care iagrijeste de animale, de plante și de toate vietățile, care se găesc în aer, în apă, pe pământ și sub pământ; Acela, care face izvoarele răcoritoare, nourii, ploala și alte lucruri văzute și nevăzute și ne-a făcut și pe noi așa de minunat, cu atâtea daruri frumoase, cu mintea mult mai sus ca a altor făpturi, cu voință slobodă și cu judecată. Acela, e marele Dumnezeu, a cărui putere o vedem peste tot locul. Punând în față aceste mari calități ale Ziditorului lumii și observând multa slăbiciune, multele lipsuri și deșertăciuni ale noastre, oamenii, care nu suntem decât o mână de țărână, față de atot puternicia Lui, simțesc nimicnicia lor față de acea Ființă desăvârșită impunându-le o stare sufletească care se chiamă, simțământ religios — credință.

Strămoșii noștri, erau încredințați, că nu e nimic mai trebuincios decât credința în Dumnezeu, căci dela ea atârână, nu numai fericirea noastră în viața viitoare, dar și buna stare în viața noastră de acum și a țării întregi. Știlau strămoșii noștri că: unde este credință este și iubire; unde este iubire domnește pacea; unde este pace, este binecuvântare și unde-i binecuvântare, acolo este de față Dumnezeu.

Numai datorită acestui lucru, strămoșii noștri au înfrânt potopul de neamuri dușmane și hrăpărețe. Iubiți săteni, toți locuitorii, care cred în învățăturile Domnului nostru Iisus Hristos, se numesc creștini, sunt de religie creștină. Noi Românii, suntem de religie creștină ortodoxă, adică drept credincioasă. Credincioșii, care urmează cu suflet curat și cucernici învățăturile religiei creștine ortodoxă și fac și faptele cerute de sfânta noastră credință se cheamă religioși. Mulți au înțeles greșit învățăturile Mântuitorului. Așa, de pildă mulți zic: câte pomeni n'am făcut eu! Cine a dat sărindare și leturghii mai multe! Cine a împărțit rachiu mai mult și cine a ținut ca mine toate sărbătorile? Așa spun și cred, că sunt destul de credincioși. În schimb, pot fi decât cei mai mari hoți și cei mai mari șarlatani. Acum să vedem, cum putem face să se nască și să se întărească în tinerimea noastră sentimentul religios? Trebuie să știi, că toate străduințele statului, profesorilor, preoților, învățătorilor și părinților, care voesc să aibă un rost în lume este să ajungă a desvolta în tinerime, sentimente religioase și morale. Aceste sentimente le putem cultiva în două chipuri: prin obișnuință și prin învățământ. Până când învățătura n'a izbutit a lumina gândirea copilului pentru ca acesta să fie în stare a cunoaște legăturile dintre voințele omenești, cum și pe cele dintre om și Dumnezeu, cel dator a crește bine pe copil, trebuie să îngrijească a cultiva sentimentele prin obișnuirea elevilor cu fapte morale și religioase. Acestea se fac, căutându-se ca copilul să vadă în jurul lui numai pilde de o adevărată moralitate și religiozitate. În familie mai cu seamă, de cum se

naște, copilul trebuie să vadă numai lucruri bune, de oarece nimic nu poate schimba sufletul copilului într'un fel sau în altul, decât faptele ce se săvârșesc sub ochii lui.

Ori noi așa facem? Căutăm să ne certăm în fața lor, să batem pe mama lor, să înjurăm de cele sfinte, să batjocorim pe semenii noștri, să ne îmbătăm, ba, le dăm și lor să bea. Ne bucurăm mult, când copiii rup câteva înjurături și-i încurajăm. Nu sfințim sărbătorile și nu ne ducem la biserică. Ce pildă să la copiii dela noi? Dacă, copilul ar avea exemple bune în familie, l-am putea face să înalțeze și mai mult în învățătura morală și religioasă prin învățământ, care se câștigă în școală.

Un om religios își iubește patria și o apără și cu vorba și cu fapta. Căci el știe, că orice faptă este plăcută lui Dumnezeu, atunci când e bună și folositoare nu numai pentru cine o săvârșește ci și pentru alții (și cunoscând de toți cei cuminți în toate timpurile și împrejurările.) Oamenii trec ca florile ce se deschid dimineața, se vestejesc seara și se calcă în picioare. Nimeni nu poate opri timpul ce trage după el tot și ce e mai statornic. Gândește-te tânărule, că această frumoasă vârstă nu e decât o floare, care cum se va deschide se va și usca. Plăcerile și bucuria se vor imprăștia ca un frumos vis și nu-ți va rămâne decât o tristă aducere aminte.

Suntem datori să credem în Dumnezeu, să-I aducem închinăciune și să ne ducem la biserică în zile de sărbătoare și cucernici să ascultăm rugăciunile cuviosului preot. Numai făcând fapte bune și ducându-ne la biserică, ne putem găti către împărăția cerurilor singura netrecătoare în lume. Nici norocul cel mai înflorit, nici prietenia cea mai strânsă, nici dragostea cea mai aprinsă... numai fapta bună este nemuritoare.

Omul, are trei prieteni în lumea aceasta. Avere, prietenul cel mai scump, este cel dintâi ce-l părăsește în ceasul morții, când Dumnezeu îl chiamă la judecată. Rudele și prietenii ce-l urmează până la ușile mormântului; iar al treilea, faptele bune, la care s'a gândit mai puțin, numai ele îl însoțesc la scaunul judecătorului. Merg înaintea Lui și mărturisesc pentru el spre a-i câștiga milă și har.

Un om cu adevărat religios trebuie să îndeplinească trei feluri de datorii: către Dumnezeu, către el însuși și către ceilalți oameni.

Lui Dumnezeu îi datorăm: supunere, ascultare, respect, adâncă mulțumire, iubire adâncă temere și răbdare, cum a răbdat Iov.

Către sine însuși: îngrijindu-și trupul prin curățenie, trai cumpătat, hrană, îmbrăcăminte și muncă, iar sufletul luminându-l cu învățături frumoase și folositoare.

Către semenii săi să aibă veșnic în gând rugăciunea:

Alungă patimile mele,
Pe vecl strigare lor o frânge
Și de durerea altor inimi
Învăță-mă, Stăpâne-a plânge!

De credință trebuie să ținem mai mult ca la orice în lume.

Sunt unii oameni, cari amărăți de loviturile soartei în loc să-le îndure cu resemnare și cu credință, că toate se vor îndrepta în bine, se revoltă, împotriva lui Dumnezeu, făcând un mare păcat, că hulesc pe Ziditorul lor, ba învață și pe alții cu apucături și credințe greșite.

O împărăteasă, când i-au adus dela război pe fiul ei, Fulger, mort, i-s'a părut, că acum nu va mai fi pământ, nu vor mai fi câte sunt, nu va mai trăi soarele, când odorul ei s'a dus. S'a pus pe blesteme pe plâns, a slăbit și a rămas cu graiul stins, obrazul supt, iar veșmintele și-le-a rupt de pe ea. Atunci un bătrân ca vremea sprijinit în toiag și ridicând genele cu cârja i-a zis:

Nepoată, în zadar te văd plângând
Ori cât de amărăți să fim,
Nu-i bine să ne deslipim
De cel ce viețile le-a dat!
O fi viața chin răbdat
Dat una știm; ea ni-'sa dat

Ca s'o trăim!

Ce cuminte a judecat, acest bătrân sfetic! Așa trebuie să ne gândim cu toții, că nu-i bine să ne deslipim de cel ce viețile le-a dat și să nu ne plângem, căci lucrul cel mai laș în lume, e un om tânguitor!

Oamenii religioși au și fapte bune, nu vor cădea în desnădejde și mulțumiți vor fi în lumea aceasta, iar în cea viitoare, — fericiți —

Eugenia Constantinescu
învățătoare.

Com. Babșa Timiș-Torontal.

Crestinul drept credincios se poate mântui prin Bis. Ortodoxă.

Marele istoric Plutarh zice: „Priviți pe fața pământului, veți pedea poate, cetăți fără ziduri, fără legi; veți întâlni neamuri cari nu cunosc scrierea ori întrebuintarea banilor, dar un popor fără Dumnezeu n'a văzut încă nimeni, și mi se pare o cetate mai de grabă ar putea sta în aler, decât să fie fără religie“. În adevăr, chiar și la cele mai vechi popoare, aflăm o concepție religioasă, care se pronunță din ce în ce mai bine la popoarele de pe o treaptă mai înaltă a civilizației, chiar înainte de Hristos. Dar cu toate că unele popoare, — ca Egiptenii, Grecii, și Romanii, — se aflau pe o treaptă destul de înaltă a civilizației,

totuși nu găsim la ele o concepție religioasă superioară, ci adorându-și zeii, duc o viață păgână, o viață cu totul închinată răului.

Singurul popor, la care aflăm — înainte de Hristos — o concepție religioasă superioară, este poporul evreu. Acesta a fost poporul cărui i-a fost dat să ducă prin veacuri, credința într'un singur Dumnezeu: Iehova; acesta a fost poporul din sânul cărui avea să se nască Cel promis lor de Tatăl, Cel făgăduit spre mântuirea lumii, Mântuitorul nostru Iisus Hristos.

Dar oare era trebuință să se pogoare fiul omului pe pământ? Oare aveau popoarele lipsă de El și-L doreau ele? Desigur că da, căci acum, mai mult ca oricând, era trebuință de cineva, care să arate lumii calea dreaptă, calea adevărului! Desigur că da, căci din punctul de vedere moral, atât Evreii — poporul ales — cât toate popoarele vechi, inclusiv Grecii și Romanii se găseau într'o imoralitate. Grecii, Romanii Chaldeenii, Egiptenii, Asirienii, etc. etc. îndreptățeau executarea, de către popor, e vicliilor și slăbiciunilor omenești, susținând că aceasta este pe placul zeilor. Desigur erau între acești păgâni și oameni virtuoși, pe cari și creștinătatea de mai târziu i-a respectat, dar majoritatea păgânilor, erau de condamnat.

Iată deci starea popoarelor înainte de Hristos și de aceea nu numai la Iudei era așteptat un mântuitor, dar și printre cei mai înțelepți dintre păgâni, încolțise ideea că în omenire trebuie să se întâmple ceva, spre a se putea începe o viață nouă, mai curată mai morală și deci mai superioară. Și iată că se coborî Fiul Omului, din Cer, spre a se da, pentru marea lui dragoste față de lume pe sine jertfă, numai și numai pentru a ridica omenirea din păcat, pentru a descoperi lumii adevărul, pentru a pune pe om din nou în legătură cu Tatăl și pentru a aduce în lume dreptatea și iubirea. Cu venirea Mântuitorului fața lumii se schimbă.

În locul concepției religioase păgâne, vine concepția superioară și adevărată a creștinismului. Mântuitorul arată lumii, cu cuvântul și cu fapta, calea dreaptă, calea ce duce la mântuire, calea ce duce din aceasta viață trecătoare și grea, la viața vecinică și a pecetluit învățătura sa cu moartea pe Cruce, nimicind păcatul strămoșesc și împăcând pe om cu Dumnezeu.

Religia lui Hristos, nu este superioară celei păgâne numai prin aceea că ea a arătat lumii calea sigură spre viața veșnică, căci ea a adus roade și mult bine chiar în viața pământească a omului. Prin ea s'a luminat mintea oamenilor și s'au îndreptat moravurile rele ale popoarelor; mulțumită ei sclăvia s'a desființat, femeia s'a emancipat; demnitatea ei s'a ridicat; o mulțime de viclii, cari erau socotite drept virtuți, au încetat; egalitatea, frăția, dreptatea și iubirea s'au întronat, etc. Popoarele, cari au îmbrățișat religia

creștină au ajuns la o civilizație înfloritoare și sunt singurele capabile de progres, pentru că au temelie sigură și sunt călăuzite de harul ceresc. Învățătura creștină se cuprinde în Sf. Scriptură și în Sf. Tradițiune. Această învățatură mântuitoare, creștinii au căutat s'o prescurteze și s'o fixeze în formule scurte, numite „simboale de credință”. Rostul simboalelor era: ca fiecare creștin să poată învăța și mărturisi punctele esențiale ale învățăturii de credință.

Din cauza erezilor, cari se iviră în biserică prin veacul al II—III și al IV-lea, biserica se văzu nevoită să-și fixeze odată pentru totdeauna învățătura sa într'un singur simbol, care să cuprindă toate dogmele și să servească astfel ca normă de credință pentru toată creștinătatea. Așa s'a format Simbolul de credință—Credenul.

Până în secolul al XI-lea biserica lui Hristos a fost una, dar tendințele papilor, de a obține supremația peste ceilalți patriarhi, fac ca la 1054 biserica să se desbina în două părți: răsăriteană, ortodoxă și apuseană catolică. De aici înainte, biserica de răsărit își continuă mersul ei adevărat, iar cea catolică, lăsând să se strecoare în sânul ei diferite erezii, se departă de adevărata cale a lui Hristos. Primul pas greșit, în privința adevărului Divin, îl face biserica catolică când admite purcederea Duhului Sfânt și dela Fiul, interpretând greșit cuvintele Mântuitorului: „Iar când va veni Mângăitorul pe care-l voi trimite dela Tatăl”, zicând că pe dată ce Mântuitorul făgăduiește că le va trimite pe Duhul Sf., înseamnă că Duhul Sfânt purcede și dela El. O mare greșală comit papistașii când spun, că sufletul după moarte trece printr'un foc curățitor — material —; ori sufletul nu este ceva material și deci un astfel de foc nu l-ar putea curăți. Diferențele, în privința St-lor taine între biserica noastră și cea catolică, deasemenea arată că nu urmează calea adevărată și deci s'a depărtat de mântuire.

(Va urma)

Oarcea Vaslie
cl. VII-a norm.

INFORMAȚIUNI

Mulțumiri. Exprim și pe această cale cele mai călduroase mulțumiri cucernicilor preoți, cari au servit prohodul, precum și tuturor cunoscuților și prietenilor, cari prin prezență, scrisori și flori au consimțit la marea durere ce m'a zdrobit prin pierderea atât de timpurie a mult iubitei și neultatei mele soții și preatînării mamă, Emilia Codrean născ. Ciobota.

Roman Codrean
preot în Semeac.

Mulțumită. Subscrisul în numele comunei bisericesti Buhani vin și pe aceasta cale a aduce ville noastre mulțumiri Diul pref. Dr. I. Groza pentru ajutorul de 5000 (cinci mii) Lei acordat sf. bisericii.

Buhani 6 August 1935.

Ioan Glurgiu.
paroh

— **Potopul din China.** Președintele comisiei pentru ajutorarea celor păgubiți de revărsarea râului Yangtze, a declarat că au fost acoperite de ape terenuri cultivate pe o întindere de 350 mii hectare. Pagubele trec de 500 milioane dolari. 10 milioane de locuitori au fost siliți să și părăsească locuințele.

— **Păzitor de vite omorât de un taur.** O nenorocire s'a întâmplat zilele acestea în comuna Turulung Păzitorul de vite Iosif Bența din acea comună, intrând în grajd dimineața, ca să facă curățenie, a lăsat vitele afară. Un taur s'a dus la un car încărcat cu trifoi și a început să mănânce. Păzitorul a vrut să-l îndepărteze, dar n'a putut. Deodată, taurul, infuriat, s'a repezit la păzitor, striviindu-l și împungându-l. Servitorii, cari erau în apropiere, s'au grăbit să salveze pe păzitor, însă nu l-au putut scoate dintre coarnele taurului, decât mort.

Nr. 3474/1935.

Ordin Circular.

Toți acei Cucernici Preoți, cari în cursul anului bugetar curent împlinesc 5, 10, 15 ani de serviciu bisericesc și școlar și cu începere dela anul bugetar viitor sunt îndreptățiți la câte o nouă gradație, sunt poștiți a-și înainta aici prin oficiul protopopesc respectiv până la cel mult 15 Septembrie a. c. cererile pentru încuviințarea gradației.

Cei-ce împlinesc 5 ani de serviciu bisericesc și școlar, vor anexa și actele justificative; iar ceilalți vor arăta numai data de când li s'a pus în curgere prima gradație cu convocare la actul ministerial de aprobare, eventual vor arăta actul Ministerial prin care li s'a aprobat ultima gradație.

Arad, 9 August 1935.

Consiliul Eparhial ort. rom. Arad

Nr. 5242—1935.

Comunicat oficial.

Dela Sf. Sinod am primit următoarea adresă:
No. 1061 Luna VII. ziua 25 anul 1935.

Prea Sfințite,

În conformitate cu prevederile art. 18 din Regulamentul pentru cercetarea manualelor de religie în-

tocmit și votat de Sf. Sinod, în ședința sa dela 13 Dec. 1929, cu frățească dragoste avem onoare a vă înalța odată cu aceasta spre cunoștință și control, tabloul tuturor manualelor de religie pentru curs secundar și primar întocmite după ultimele programe analitice, ce au fost aprobate de Sf. Sinod până în prezent.

Ca atare Vă rugăm să binevoști a dispune să fie comunicat tuturor profesorilor de religie dela școlile secundare și primare din cuprinsul acelei de Dumnezeu păzite eparhii, cu învitarea de a nu recomanda elevilor decât numai manualele cuprinse în tabloul celor aprobate de Sf. Sinod, atrăgându-le atenția că în caz de neascultare — vor suferi sancțiunile prevăzute în art. 19 al susnumitului regulament.

Primiți, Vă rugăm Prea Sfințite, ale noastre întru Hristos îmbrățișări.

Președinte
Patriarh, Miron

p. Director,
Diacon
Indescifrabil

Publicăm acum și Tabloul de manualele aprobate de Sf. Sinod încursul anului 1935.

1. Istoria V. și N. Testament, cl. I a sec. Pr. I. N. Vasilescu; 2. Istoria Bisericii Române cl. IV-a sec. Pr. I. Ionescu; 3. Parabolele și învăț. D. I. Hristos cl. II-a sec. Pr. H. Popescu și I. N. Vasilescu; 4. Istoria Bisericii Universale cl. III. sec. (idem); 5. Dogmele Bisericii Creștine cl. V sec. (idem); 6. Apologetica, cl. VII sec. (idem); 7. Apologetica, cl. VIII sec. (idem); 8. Parabolele și învăț. D. I. Hristos, cl. II Pr. I. Ionescu; 9. Istoria V. și N. Testament, cl. I sec. Pr. N. Hodoroabă; 10. Parabolele și învăț. D. I. Hristos cl. II sec. (idem); 11. Istoria Bisericii Universale cl. III sec. (idem); 12. Istoria Bisericii Române, cl. IV. sec. (idem); 13. Istoria V. și N. Testament, cl. I sec. Pr. P. Tincocă; 14. Parabolele și învăț. D. I. Hristos, cl. II sec. (idem); 15. Istoria Bisericii Universale, cl. III sec. (idem); 16. Călăuza Catehetului cl. I prim. Pr. P. Crâșmariu; 17. Istorie biblice, cl. II prim. (idem); 18. Istorie biblice, cl. III prim. (idem); 19. Istorie biblice, cl. IV prim. (idem); 20. Istorie bisericești cl. V prim. (idem); 21. Istorie bisericești cl. VI sec. (idem); 22. Morala creștină, cl. VII prim. (idem); 23. Istoria V. și N. Testament, cl. I sec. Pr. Econ. D. Georgescu; 24. Parabole și învăț. D. I. Hristos, cl. II sec. (idem); 25. Istoria Bisericii Universale, cl. III sec. (idem); 26. Dogmele Bisericii Creștine, cl. V. sec. (idem); 27. Morala Creștină, cl. VI sec. (idem); 28. Istoria N. și V. Testament, cl. I sec. Dl. D. Stănescu; 29. Parabolele și învăț. D. I. Hristos, cl. II sec. (idem); 30. Istoria Generală a Bisericii cl. III sec. (idem); 31. Istoria V. și N. Testament cl. I sec. Pr. Crețu și C. Tinescu-Lucaci; 32. Parabolele și învăț. D. I. Hristos, cl. II (idem); 33. Istoria Bisericii Universale, cl. III sec. (idem); 34. Istoria Bisericii Universale, cl. III sec. Pr. T. Chiricuță și T. Bulat; 35. Parabolele și învăț. D. I. Hristos, cl. II sec. Pr. T. Chiricuță; 36. Istoria Bisericii Române, cl. IV. sec. (idem); 37. Dogmele Bisericii Creștine, cl. V sec. (idem); 38. Morala Creștină, cl. VI sec. (idem); 39. Istoria V. și N. Testament, cl. I sec. (idem); 40. Istoria V. și N. Testament, cl. I sec. Pr. Manea Popescu; 41. Dogmele Bisericii Creștine, cl. V sec. (idem); 42. Apologetica, cl. VIII sec. (idem); 43.

Istoria V și N Testament, cl. I sec. Pr. C. Costache; 44. Istoria Bisericii Creștine, cl. III sec. (idem); 45. Istoria Bisericii Române, cl. IV sec. Pr. Econ. D. Georgescu; 46. Istoria V. și N. Testament cl. I Pr. P. Partenie și I. F. Florescu; 47. Parabolele și învăț. Mânt. cl. II sec. (idem); 48. Istoria Bisericii Universale, cl. III sec. (idem); 49. Dogmele Bisericii Creștine, cl. V sec. (idem); 50. Istoria Bisericii Universale, cl. III sec. Pr. C. Dron; 51. Istoria Bisericii Române, cl. IV sec. Pr. C. Dron, și N. Jingoiu; 52. Morala Creștină, cl. VI sec. Pr. C. Dron, pr. C. Vuiescu și Diacon. Gheorghijă.

Profesorii de religie și catiheții dela orice școale, pe cari le privesc acestea dispoziții, vor avea să se acomodeze ordinului în chestiune al Sf. Sinod.

Arad, 21 August 1935.

Consiliul Eparhial.

Nr. 4969—1935.

Comunicat

Dela P. V. Consiliu Central Bisericesc am primit următoarele: No. 5503. București 12 Iulie 1935. Prea Sfințite,

Domnul Mihail Tican, ziarist și scriitor, făcând de curând o călătorie în Africa de Est, a tipărit o carte cu impresii din aceasta călătorie, intitulată: *Abisinia*. Cartea cuprinde, în afară de multe amănunte geografice, un capitol consacrat religiei abisinienilor, cari sunt creștini ortodocși, precum și un alt capitol în care împăratul vorbește despre noi și Biserica noastră.

Lucrarea d-lui Tican frumos ilustrată, prin tot conținutul ei, poate fi mult folosită pentru cultura poporului nostru și în special a tineretului. Ea scoate în evidență dragostea poporului abisinian de cele sfinte, atașamentul de tradițiile strămoșești și respectul nețărmurit pentru împărat și autorități în genere, împrejurări cari au dat Abisiniei putința unei transformări rapide și a unui progres real în toate direcțiunile.

Aceste împrejurări ne îndrituiesc a vă recomanda lucrarea d-lui Tican cu toată căldura, spre a cumpăra un număr de exemplare sau a dispune ca să fie recomandată parohiilor din acea de Dumnezeu păzită Eparhie.

Lucrarea s'a tipărit în editura *Cartea Românească* din București. Ea cuprinde 270 pagini și costă 75 Lei.

Președinte,
Patriarh, Miron

Referent,
Indescifrabil.

Notificăm acestea pentru orientare obștească, recomandând și noi cartea de sub întrebare.

Arad, la 21 August 1935.

Consiliul Eparhial Arad.

Aviz.

La Școala Normală de Învățători din Arad, pentru anul școlar 1935—36, sunt locuri vacante în toate clasele, cari se vor complecta în modul următor:

Cele din *Clasa I.* prin examen de admitere, care se va ține în 10 Sept. ora 8 a. m., în localul Școlii, și va consta din probe scrise la lb. română și matematică, și din probe orale la lb. română matematică și geografia Țării. Candidații trebuie să fie fii de cetățeni români, să aibă cel puțin patru clase primare și vârsta între 11 și 15 ani. Cererile, semnate de părinții sau tutorii elevilor, se vor înainta Direcțiunii Școlii până cel târziu la 1 Sept. a. c., anexând următoarele acte: 1. Extr. de naștere, 2. Certificat de naționalitate, 3. Adev. școlară, 4. Bul. de revaccinare, 5. Certificat de avere și numărul copiilor.

Cele din *clasele II, III, și IV.*, cu normaliști, prin transferare, sau cu elevi de liceu și gimnaziu prin examen de admitere, care va consta din probe scrise la lb. română și matematică și probe orale din toate materiile învățate la liceu în clasele respective. Examenul se va ține în 10 Sept. Cererile și actele arătate la cl. I. se vor înainta până cel târziu la 1. Sept. Absolvenții de gimnaziu conform Legii, se primesc numai în cl. IV.

Cele din *clasele VI, VII și VIII* numai cu normaliști, prin transferare.

Toți elevii conform Regulamentului, trebuie să fie interni.

Taxele școlare și de internat vor fi de cca. 7500, lei pe anul întreg.

Elevii merituoși și lipsiți de mijloace vor putea primi burse în limita celor acordate de Minister.

Arad, 5 August, 1935.

Directiunea.

Nr. 4696/1935

Anunț școlar.

Se aduce la cunoștința celor interesați, că petițiunile de primire în Academia Teologică ort. rom. din Arad, pentru anul școlar 1935/36, se vor înainta Consiliului eparhial ort. român din Arad, până la 10 Septembrie 1935, anexând în original următoarele acte:

1. Diplomă de bacalaureat sau de seminar teologic,
2. Act de botez dela oficiul parohial, eliberat în timpul cel mai recent,
3. Certificat de moralitate dela Oficiul parohial la care aparține petiționarul,
4. O copie de pe fișa personală a petiționarului, eliberată de Direcțiunea liceului unde a absolvat petiționarul,

5. Certificat medical prin care să se constate integritatea spirituală și corporală a petiționarului,

6. Certificat dela preotul locului că știe cetii cu litere cirilice și că are aptitudini pentru cântări,

7. Certificat despre situația militară a petiționarului, dacă este înrolat,

8. Obligațiunea din partea părinților ori a tutorului, că va plăti regulat cheltuielile de întreținere obligatorii în internat în cursul anilor de studii,

9. Condițiunile de întreținere în internat sunt: 8.000 Lei anual, care se plătesc în trei rate anticipate, la Cassa Consiliului eparhial și anume:

Lei 3000 la înscriere; 2.500 la 1 Ianuarie 1936 și Lei 2.500 la 1 Aprilie 1936.

10. Toți studenții sunt obligați a locui în internatul teologic,

11. Nici un student nu poate fi primit în Academie sau la examen, dacă nu este în ordine cu taxele de internat, restante și curente.

La intrarea în internat, fiecare student va aduce cu sine: 6 cămăși, 6 perechi de subpantaloni, 3 cămăși de noapte, 6 perechi de clorapi, haine de pat (cearceafuri, plapomă, pernă și cuvertură de pat), 3 ștergere, 3 șervete, un pahar, o ceașcă, 3 farfurii, pepteni, săpun, perle de dinți, de haine, de ghete, ace și îmbrăcăminte necesară.

Studenții sunt obligați a-și procura și purta uniforma școlii (haine de culoare neagră, vestă închisă, pălărie și pantaloni negri).

12. Petițiunile se vor timbra legal și se vor scrie cu mâna proprie. Cele netimbrate ori defectuos instruite, se vor retrimite nerezolvate.

13. Petiționarii să indice domiciliul și poșta ultimă, scrisă corect și citeț.

14. Înmatriculările studenților se fac la Rectoratul Academiei, în zilele de 26—29 Septembrie 1935.

Cel întârziat dela termenul înmatriculării pot fi înmatriculați și admiși la cursuri numai cu aprobarea Consiliului eparhial.

15. Taxele școlare se plătesc la rectoratul Academiei și sunt de Lei 1.100 pentru studentul nou, iar pentru cel ce continuă sunt de Lei 1.000.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 5 Iulie 1935

Consiliul Eparhial ort. român.

Bibliografie.

În Tipografia Diecezană din Arad, au apărut manualele de religie, pentru cursul primar, scrise de preotul Nicolae Crișmariu, în conformitate cu programa analitică, stabilită de Sf. Sinod și aprobată sub Nr. 664—1935 a Sfântului Sinod, al Sfintei Biserici ortodoxe române și anume:

1. Călăuza Catihetului ortodox român, partea I,

sau: lecțiuni practice asupra materiei prescrise la cl. I; prețul 20 Lei.

2. Istorioare Biblice, pentru cl. II; prețul 15 Lei
3. Istorioare Biblice, pentru cl. III; prețul 16 „
4. Istorioare Biblice, pentru cl. IV; prețul 16 „
5. Istorioare Bisericești pt. cl. V; prețul 15 „
6. Istorioare Bisericești, pt. cl. VI; prețul 15 „
7. Morala Creștină, pentru cl. VII; prețul 16 „

8. Fără clauzulă de aprobare (necerândă), a apărut, *Călăuza Catihetului*, partea II, sau lecțiuni practice asupra materiei prescrise pentru clasele: II, III, IV și o parte din a V-a, cu prețul de 125 Lei.

Considerând că părintele Nicolae Crișmariu e un vechiu autor de manuale de curs primar și cu îndelungată practică catihetică: nu suferă îndoială, că manualele C. Sale, apărute sub eticheta aprobării de nou a Sf. Sinod, vor face un bun serviciu învățământului nostru religios, în această secetă de manuale cercetate de autoritatea bisericească.

În deosebi tendința vădită a autorului, de a aduce în armonie manualul catihetului cu ale elevilor precum și nizuința mărturisită de a urmări, pe lângă scopul educativ, să cauzeze ușorință și catihetului și elevilor: o probează mărturisirea mult regretatului cărturar, Episcopul, Dr. Gr. G. Comșă, care în prețuita scrisoare de binecuvântare, tipărită în fruntea manualului: *Călăuza Catihetului partea II*, se exprimă așa: „*Imi place mult că pildele, istorioarele utilizate în aceste lecții sunt foarte simple, ușoare și mai ales covârșesc prin calitatea lor intuitivă, mișcându-mă mult și pe mine*“

Manualele se pot procura la Librăria Diecezană din Arad, precum și pe calea altor librării din țară. Arad, la 24 August 1935.

Tipografia și Librăria Diecezană Arad

Concurs repetit.

Prin numirea preotului adm. Vasile Savi de capelan temporal, la parohia Ususău, parohia Pătârș (protopopiatul Lipovei) a devenit vacantă și pentru îndeplinirea ei în mod definitiv conform ordinului Ven. Consiliu eparhial Nr. 4858—1935 se publică concurs cu termen de 30 zile socotite dela 25 August a. c. prima apariție în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu parohia sunt:

1. Una sesiune parohială de 32 jugh. cadastrale;
2. Locuință în edificiul fostei școale confesionale,
3. Stolele legale.
4. Bir preoțesc: 15 litri grâu și 15 litri porumb, de fiecare număr de casă;
5. Eventuala întregire dela stat, pentru care parohia nu răspunde.

Alesul este obligat a suporta toate impozitele după întreg beneficiul preoțesc, va predica regulat și va catehiza elevii dela școala primară din localitate.

Parohia e de clasa III-a, deci reflectanții vor dovedi asemenea calificațiune.

Reflectanții sunt poștiți ca recursese adresate Consiliului parohial ort. rom. din Pătârș, să le înainteze Oficiului protopopesc ort. român Lipova, în termenul concursual, sub durată cărula, pe lângă respectarea dispozițiilor cuprinse în § 33 din Regulamentul pentru parohii, se vor prezenta în sf. biserică din loc, spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Cei din altă Eparhie, vor avea să dovedească, că spre a putea recurge, au consimțământul Consiliului Eparhial din Arad.

Dat din ședința Consiliului parohial ort. român din Pătârș, dela 7 Iulie 1935.

Consiliul parohial.

În conțelegere cu

Vasile Groza

delegat protopopesc

1—3

Concurs.

În conformitate cu rezoluțiunea Vener. Consiliu eparhial No. 4852 | 935 se publică concurs cu termen de 30 zile socotite dela 25 Aug. a. c. dela prima apariție în „Biserica și Școala pentru îndeplinirea postului de preot-paroh la parohia din Virișmort, devenită vacantă prin decedarea titularului.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Intravilanul parohial.
2. Sesiunea parohială constătătoare din 31 jug. cad. arător și fânaș.
3. Birul parohial. luat în concurs din oficiu.
4. Stolele legale.
5. Întregirea dotației dela stat pentru care parohia nu răspunde.
6. Casă parohială nu este, de locuință se va îngriji alesul.

Văd. preoteasă va beneficia timp de un an, jumătate din venitele parohiei.

Parohia este de clasa III-a.

Alesul va predica regulat în sf. biserică, va catehiza elevii dela școala din loc și va plăti impozitele după beneficiul său.

Reflectanții se vor prezenta în timpul concursului în vre-o Duminică sau sârbătoare în sf. Biserică spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale și oratorie, având avizul prealabil al protopopului.

Cererile de concurs adresate Consiliului parohial din Virișmort, se vor înainta Oficiului protopopesc Birchiș.

Consiliul parohial:

1—3 În înțelegere cu: Traian Ciblan, protopop.

